

СУЧАСНИЙ СТАН ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

У 2014 році Україна пережила безпрецедентне поєднання політичної, фінансово-економічної та банківської криз. Конфлікт на сході України разом із накопиченими у попередні роки макроекономічними дисбалансами зруйнували макроекономічну стабільність держави. Дії Національного банку у цей складний період були радикальними і системними, цілком відповідали викликам важкої кризи.

У 2014 році ВВП скоротився на 6.7 % (за оцінками НБУ). Дефіцит Зведеного бюджету України (разом з НАК «Нафтогаз України») перевищив 10 % від ВВП. Гривня знецінилася майже вдвічі. Інфляція зросла майже на 25 %. Дефіцит зведеного платіжного балансу сягнув 13 млрд. дол. США. Золотовалютні резерви знизилися до критично низького рівня. Банківська система втратила третину депозитів [3].

Відбувся болісний, але необхідний перехід від штучно стабільного до гнучкого обмінного курсу гривні, який визначається фундаментальними чинниками ринку: попитом та пропозицією. На жаль, бізнес-спільнота та населення не отримали гідних компенсаторів курсовій волатильності, бо комплексного синхронного реформування усіх секторів економіки не відбулося.

Україна неодноразово наголошувала про налаштованість на їх комплексне проведення. Зокрема, в економічній сфері потребує реформування не лише валютно-курсова та монетарна політики, але й бюджетно-фіскальна, політика у галузі енергетики, підвищення прозорості та ефективності державного урядування. Тому на часі реальний старт більш масштабних та швидких макроекономічних перетворень з відповідними помітними результатами.

У січні 2015 року світова економіка зростала помірними темпами. На світових товарних ринках тривало зниження цін на основні види сировини внаслідок надмірних обсягів пропозиції, зміцнення курсу долара США та послаблення зовнішнього попиту.

Впродовж місяця тривали негативні тенденції розвитку вітчизняної економіки. Як і в попередньому році основними чинниками зниження економічної активності в Україні були військове протистояння на сході країни, звуження внутрішнього та зовнішнього попиту на продукцію вітчизняних виробників, скорочення державного фінансування, погіршення фінансових результатів підприємств тощо.

Прискорились інфляційні процеси – споживчі ціни в січні підвищилися на 28.5 % у річному обчисленні. Збільшення інфляційного тиску було насамперед зумовлено зниженням обмінного курсу гривні,

підвищенням акцизів та сезонним скороченням пропозиції плодоовочевої продукції на ринку. Крім того на цінову динаміку впливали високі інфляційні та девальваційні очікування.

За попередньою оцінкою, в січні 2015 року платіжний баланс України було зведено з дефіцитом, проте він був удвічі меншим, ніж у січні 2014 року, через скорочення відпливу коштів за фінансовим рахунком [1].

За таких макроекономічних умов розвиток грошово-кредитного ринку характеризувався зниженням його основних показників як за рахунок сезонного чинника, так і через суттєвий рівень невизначеності та негативних очікувань серед економічних агентів.

За результатами січня депозити резидентів зменшилися до 663.2 млрд. грн.

У січні динаміка ліквідності банків формувалася під впливом дії різноспрямованих чинників. Національний банк України підтримував збалансованість грошово-кредитного ринку, здійснюючи як операції рефінансування, так і операції з мобілізації коштів. Політика Національного банку України мала переважно мобілізаційну спрямованість.

З огляду на нерівномірний перерозподіл ліквідності в банківській системі та з метою зниження сегментації грошово-кредитного ринку Національний банк України проводив операції як з підтримки ліквідності, так і з мобілізації коштів банків. Крім того в січні було пом'якшено вимоги до формування банками обов'язкових резервів [2].

Здатність фінансового ринку до перебудови, на наш погляд, повинна визначатися гнучкістю ринку в плані оптимальної організації його функціонування під конкретні потреби та розширенням його можливостей.

Таким чином, взаємодія елементів системи вітчизняного фінансового ринку й органів регулювання повинна бути спрямована на реформування інфраструктури ринку, вдосконалення системи державного регулювання, що забезпечать подальше ефективне функціонування ринку в Україні.

Це в свою чергу, дозволить здійснити якісне вдосконалення фінансового ринку, який буде орієнтований на поточні потреби економіки, акумулювання і використання внутрішніх ресурсів відповідно до пріоритетів національних інтересів.

Список використаних джерел:

1. Банківська система 2015: виклики та перспективи. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=14741673>
2. Бюлетень національного банку України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=57446>.
3. Проект «Стратегія реформування та розвитку фінансового сектора

України до 2015 року». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.kbs.org.ua/files/dpee1.pdf>.